

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „Výchova a vzdělávání“

Diplomandka: Markéta Boráková

Vedoucí práce: PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 73 stran vč. bibliografie a příloh

Bakalářská práce Markéty Borákové je založena na aplikovaném jazykovědném výzkumu odborné terminologie. Jejím cílem bylo vyexcerpovat odborné francouzské termíny zvoleného sémantického pole, analyzovat jejich gramatickou strukturu a ověřovat kvalitu jejich překladů do češtiny.

Pro svůj výzkum si autorka vybrala cca 30 (přesné číslo jsem v práci nenalezl) evropských legislativních textů z oblasti „Výchova a vzdělávání“ (kapitola rejstříku Eur-lex s kódem 16.30) o celkovém rozsahu cca 350 normostran ve francouzské verzi a 290 normostran v české verzi. Velikost korpusu v počtu slov autorka neuvádí.

V úvodní kapitole (s. 2-10) se autorka zaměřila na problematiku korpusů (zejm. ČNK), kolokací a právního překladu. Tato pasáž je pojata stručně, až minimalisticky, odkazy na prameny jsou nespecifické a nejasné. Přehled subkorpusů Českého národního korpusu (s. 3-4) je převzat patrně z nějaké starší, blíže nespecifikované publikace, neboť odráží stav před cca deseti lety. Typologie korpusů (s. 4 – typy synchronní, diachronní a paralelní) je nelogicky selektivní. U základního termínu *lemma* (s. 4) autorka uvádí: „tento zobecněný tvar v mém korpusu nevyužívám“; nabízí se proto otázka, jak při výzkumu zacházela se jmennou flexí (sg. / pl.), resp. ví-li, co je *lemma*. Pasáž o kolokacích (s. 5-7) korektně převzala z výukových materiálů Pavla Štichauera a z textů Františka Čermáka, pojetí obou autorů však nekonfrontuje. V otázce překladu legislativních textů (s. 8-10) se opírá o Michala Tomáška a také zde některé formulace vzbuzují otázku, zda originálu dobře porozuměla (např. rozdíl mezi *vnitrojazykovým* a *mezijazykovým* překladem, s. 8).

Výzkumná část práce začíná zevrubným popisem přípravy paralelního korpusu. Popis je příliš podrobný v nepodstatných detailech (kam si diplomandka který soubor uložila, jak jej pojmenovala, atd.); seznam textů je dokonce uveden pro každý jazyk zvlášť, třebaže je z povahy věci zřejmé, že musí jít o tytéž texty. Nicméně některé základní věci v této pasáži chybí (rozsah korpusu v počtu slov, informace o počtu a typologii textů, diachronní situování textů).

Pro analytickou část práce našla diplomandka ve svém korpusu cca 22 klíčových slov (cf. tabulka na s. 21, přesný počet neuveden), k nimž dohledala blíže neurčený počet kolokací. Na s. 22 se zdá, že při vyhledávání chtěla zohlednit i lexikální morfologii ([...] **apprentissage**. *Hvězdičky ke slovu se přidávají proto, abychom vyhledali slova, která budou mít stejný kořen a hvězdičky nahrazují předpony a přípony*), ale z citované pasáže spíše vyplývá, že funkci „hvězdiček“ přesně nepochopila.

Výběr kolokací je proveden adekvátně, analýzy jsou metodologicky průměrné až podprůměrné. Několik nejasných či sporných míst k diskusi:

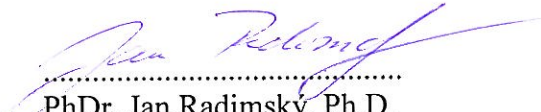
- a) V tabulce na s. 25 není jasné, jak mohou být dva různé překlady jednoho termínu současně shodné se závaznou verzí podle databáze ISAP. Jsou v databázi také dvě varianty? Je snad *ES* totéž co *EU*?

- b) Koláčový graf (s. 38) je pro ilustrovaný typ proměnné (počet závazných překladů v jednotlivých databázích) typologicky nevhodný. Diplomandka musela udělat chybu ve výpočtech, aby takový graf vůbec mohl vzniknout.
- c) Využití vyhledávače *Google* pro porovnání frekvence výskytu kolokací na portálu *europa.eu* může být zajímavé a funkční, např. pro název instituce *CEDEFOP* (s. 30), kde jsou výsledky přesvědčivé. V jiných případech mohou být výsledky zavádějící – např. jak mohla diplomandka zjistit, že sedm sledovaných variant pro „nižší“ a „vyšší“ střední vzdělání (s. 28 dole) je překladem právě oněch dvou uvedených francouzských kolokací?
- d) Otázce „závazného překladu“ přikládá diplomandka velký význam. Zároveň však ukazuje, že také v databázi ISAP mohou být chyby (s. 30) – tomu by měla být v závěru věnována patřičná pozornost.

Po formální stránce má předkládaná práce přijatelnou úroveň a splňuje potřebné náležitosti. Největším typografickým výstřelkem je zařazení anotace do textu práce před závěr (s. 61-62).

Závěr:

Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou dobře.

PhDr. Jan Radimský, Ph.D.
(vedoucí BP)

V Českém Krumlově, dne 9. června 2010